

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้วิจัย พระปลัดสมมารถ สังข์เงิน ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา 1) ดร.นิธิภัทร บาลศิริ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิสารัตน์ ศิลปเดช ปีการศึกษา 2556 จำนวน 153 หน้า คำสำคัญ พระสงฆ์ บทบาท การพัฒนาชุมชน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 2) เปรียบเทียบบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ และของประชาชน และ 3) ศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พระสงฆ์ และประชาชนในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งประกอบด้วย พระสงฆ์ 267 รูป และประชาชน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้านโดยมีค่าเฉลี่ยของบทบาทจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการส่งเสริมการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ พบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งในคณะสงฆ์ และระยะเวลาที่จำพรรษาภายในวัดปัจจุบัน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิกการศึกษาทางเปรียญ วุฒิกการศึกษาทางโลก และอายุพรรษาของพระสงฆ์ ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีสถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน และระยะทางจากบ้านถึงวัดต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน 3) ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน พบว่า พระสงฆ์และประชาชนให้ข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุดลงไป ดังนี้ พระสงฆ์ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวทางโลกเท่าทันกับฆราวาส พระสงฆ์ควรมีความกล้าและเสียสละให้กับชุมชน พระสงฆ์ควรมุ่งมั่นพัฒนาตนเองทั้งทางธรรมและทางโลก และพระสงฆ์ควรมีความทันสมัยในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาชุมชน

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. .... 2. ....

Thesis title: The Monks Roles in Community Development in Thamaka District, Kanchanaburi Province.
Researcher: Phrapaladsommart Sangngoen. Degree: Master of Arts (Social Sciences for Development).
Dhonburi Rajabhat Univerity. Thesis advisors: 1) Dr. Nitipatara Balsiri 2) Asst. Prof Dr. Nisarath
Sinlapadech. Academic year: 2013. 153 pp. Keywords: monk, role, community development

Abstract

This research aimed to : 1) study the monks' roles in community development in Thamaka District, Kanchanaburi Province. 2) compare the monks' roles in community development classified by the monks' and the people's personal factors. 3) study additional opinions and suggestions about the monks' roles in community development. The research samples were 267 monks and 384 people in Thamaka District, Kanchanaburi Province. The research tool was the questionnaire which had a reliability value of 0.966. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research results showed that: 1) The monks' roles in community development in Thamaka District, Kanchanaburi Province according to the monks' and the people's opinions in overall was at a high level, considering aspect by aspect it was found that all in the 4 aspects were also at a high level, running from high to low mean scores were moral enhancement aspect., Thai culture conservation and promotion aspect, natural resource and environment conservation aspect and education supporting aspect. 2) Comparing the roles of the monks in community development according to the monks' personal factors it found that the monks who had different positions in the monk's administration and different periods of living in present was temple had significantly different opinions, but the monks who had different graduation in doctrine, graduation in Buddhist theology, graduation in secular and periods of being the monks had insignificantly different opinions. For the people's opinions about the monks' roles in community development it was found that the people who had different gender, age, and education levels had significantly difference of opinions, but the ones who had different marital status, main career, monthly income and distances from houses to temple had insignificantly different opinions. 3) The additional opinions and suggestions about the monks' roles in community development running from the highest frequencies were as follows; the monks should have knowledge and understanding about social issues similar to ordinary people, the monks should be brave and should sacrifice for the community, the monks should develop themselves both in the monks' field and common field and the monks should be modernized in using technology for community development.

Student's signature.....

Thesis advisors's signature 1. .... 2. ....